

Integreringstilskudd, eldretilskudd og barnehagetilskudd for 2020, kap. 291 post 60

Rundskrivet er utarbeidet av Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi), og er basert på retningslinjer fastsatt av Kunnskapsdepartementet 18.12.2019, i henhold til § 8 i Reglement for økonomistyring i staten og kapittel 6 i Bestemmelser om statlig økonomistyring.

IMDi har ansvar for å forvalte tilskuddsordningen.

1. Mål for ordningen

Integreringstilskuddet skal bidra til rask bosetting og overgang til arbeid og/eller utdanning. Tilskuddet skal en gi en rimelig dekning av de merutgiftene kommunene har til arbeidet i bosettingsåret og de neste fire årene.

Integreringstilskuddsordningen skal bidra til at **kommunene** gjennomfører et planmessig og aktivt bosettings- og integreringsarbeid, slik at flyktingene kan forsørge seg selv og ta del i samfunnet.

Tilskuddet skal også bidra til rask bosetting av eldre og flyktinger med alvorlige, kjente funksjonsnedsettelse og/eller atferdsvansker.

1.2 Hvem kan søke tilskudd?

Kommuner som bosetter personer i målgruppen kan søke om integreringstilskudd, eldretilskudd og barnehagetilskudd.

1.3 Hvem er i målgruppen?

- A) Personer med en oppholdstillatelse som gir rett til fornyet opphold og/eller permanent opphold og som
 - har fått beskyttelse med flyktningsstatus (asyl) i Norge
 - har fått oppholdstillatelse på humanitært grunnlag (asyl)
 - har fått kollektiv beskyttelse i en massefluktsituasjon
 - er overføringsflyktinger
- B) Personer som innvilges familieinnvandring med gruppene nevnt i punktet ovenfor
 - dette gjelder enten de kommer samtidig med hovedpersonen til Norge, eller får familieinnvandring på et senere tidspunkt, men bare så lenge hovedpersonen er omfattet av integreringstilskuddsordningen
 - kommunene får utbetalt integreringstilskudd i tre år for personer som kommer til landet i familieinnvandring med personer som har opphold på humanitært grunnlag
- C) Følgende grupper som blir bosatt etter avtale med kommunen og IMDi, utløser integreringstilskudd selv om de som bor her ikke har en tillatelse som gir grunnlag for permanent oppholdstillatelse:
 - personer som har fått en fornybar, begrenset oppholdstillatelse på bakgrunn av søknad om asyl, som medlem i en barnefamilie
 - personer som har fått en fornybar, begrenset oppholdstillatelse på grunnlag av søknad om asyl, som enslig mindreårig flykting

- D) Personer som har fått opphold på bakgrunn av en eller flere av følgende forhold utløser integreringstilskudd:
- fordi de har blitt mishandlet i samlivsforhold
 - fordi de ikke kan returnere til hjemlandet på grunn av sosiale eller kulturelle forhold
 - fordi de har vært utsatt for tvangsekteskap

Disse personene har rett og plikt til introduksjonsprogram.

- E) Barn som blir født inntil 6 måneder etter at mor er bosatt i en kommune, er omfattet av målgruppen for integreringstilskudd. Ordningen gjelder i de tilfellene mor er bosatt med offentlig hjelp.

Barn født i Norge med en oppholdstillatelse som familieinnvandret der referansepersonen har fått beskyttelse med flyktningsstatus (asyl) og barnet har fått avledet flyktningsstatus, jf. utf § 7-2 (1), utløser også integreringstilskudd. Det er en forutsetning av:

- Barnet er født inntil 6 måneder etter at mor er bosatt i en kommune
- Mor er bosatt etter avtale mellom kommunen og IMDi

Personer som bosesetter fra mottak selv om de ikke har oppholdstillatelse på grunnlag av asyl, er overføringsflyktninger eller har fått kollektiv beskyttelse, utløser integreringstilskudd hvis de blir bosatt etter avtale mellom kommunen og IMDi.

2. Vilkår for å få tilskudd

For å få utbetalt integreringstilskudd, må kommunen gjennomføre aktiviteter/tiltak som har som formål å medvirke til at mål for ordningen blir nådd.

Integreringstilskuddet blir utbetalt uavhengig av hvilke behov den enkelte flyktning måtte ha for oppfølging, tiltak og tilrettelegging i kommunen.

Integreringstilskuddet finansierer kommunens merutgifter til blant annet:

- innvandrers- og flyktningskontortjenester
- bolig- og boligadministrasjonstjenester
- introduksjonsprogram/introduksjonsstønad
- sysselsettingstiltak
- yrkeskvalifisering og arbeidstrening
- NAV (statlig og kommunal del)
- barne- og ungdomsverntjenester
- tolketjenester
- barnehagetjenester
- integreringstiltak i grunnskolen
- kultur- og ungdomstiltak
- utgifter til den kommunale helsetjenesten
- omsorg for personer med rusproblem
- støttekontakt

Integreringstilskuddet og tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere finansierer introduksjonsprogrammet i kommunene.

3. Dette får kommunen i tilskudd

Alle kommuner som boseretter flyktninger får tilskudd etter samme satsstruktur og nivå. Det er ulike satser for hvert år kommunen mottar integreringstilskudd for en person. Tilskuddet blir som regel utbetalt i fem år.

Integreringstilskuddsordningen omfatter tilskudd for år 1 (bosettingsåret), tilskudd for år 2-5, ekstra engangstilskudd for personer over 60 år (eldretilskudd), ekstra engangstilskudd for barn 0-5 år (barnehagetilskudd) og tilskudd for bosetting av personer med nedsatt funksjonsevne og/eller atferdsvansker. Les mer om denne ordningen i rundskriv 05/2020.

Kommunene får et høyere tilskudd det første året for enslige voksne.

Satser for integreringstilskudd i 2020:

Tilskudd	Bosettingsår	Sum
Integreringstilskudd	År 1 (2020)	241 000 kroner (enslige voksne)
Integreringstilskudd	År 1 (2020)	194 300 kroner (voksne)*
Integreringstilskudd	År 1 (2020)	187 000 kroner (enslige mindreårige)**
Integreringstilskudd	År 1 (2020)	194 300 kroner (barn)*
Integreringstilskudd	År 2 (2019)	246 000 kroner
Integreringstilskudd	År 3 (2018)	174 000 kroner
Integreringstilskudd	År 4 (2017)	86 000 kroner
Integreringstilskudd	År 5 (2016)	72 000 kroner
Barnehagetilskudd	År 1 (2020)	26 600 kroner (engangstilskudd)
Eldretilskudd	År 1 (2020)	173 800 kroner (engangstilskudd)

*Personer regnes som voksne fra og med det året de fyller 18 år.

**Enslige mindreårige flyktninger utløser integreringstilskudd år 1 med sats for enslige mindreårige flyktninger. Dette gjelder også enslige mindreårige flyktninger som har fylt 18 år ved bosetting.

3.1 Integreringstilskudd for år 1 (bosettingsåret)

Med år 1 mener vi året for første bosetting av flyktninger som har fått oppholdstillatelse:

- For personer som får beskyttelse (asyl) eller som får opphold på humanitært grunnlag, utbetales integreringstilskudd for år 1 fra datoen de bosettes i en kommune første gang.
- Hvis familiemedlemmer får familieinnvandring med disse personene, får kommunen tilskudd for disse fra de kommer til kommunen (førstegangs oppholdstillatelse). Hovedregelen er at søknad om familieinnvandring skal innvilges før familien kommer til Norge. I enkelte tilfeller kommer familien til landet før søknaden om familieinnvandring er innvilget. I de tilfellene er det året for innvilgelsen som gjelder som år 1
- For personer som har fått innvilget familieinnvandring allerede før de kommer til Norge, vil integreringstilskudd for år 1 bli utbetalt fra den datoen de har kommet til kommunen, jf. registrert adresse i DSF. Ved utbetaling av tilskudd er det en forutsetning at de har blitt registrert hos politiet, (at deres oppholdsvedtak er underrettet).

3.2 Integreringstilskudd år 2-5

Integreringstilskudd for år 2–5 omfatter personer som har utløst integreringstilskudd for år 1 i årene 2016–2019. Kommunen mottar ved hver utbetaling av integreringstilskudd år 2-5 et tilskuddsbrev vedlagt en personliste fra Det sentrale folkeregistret (DSF) som viser grunnlaget for utbetalingen. Tilskuddet for 2020 blir utbetalt i fire terminer. En fjerdedel av tilskuddet for personene på listen fra DSF blir utbetalt medio mars, medio juni, medio september og ultimo november.

Tilskuddet utbetales på grunnlag av samkjøring mellom Datasystem for utlendings- og flyktningssaker (DUF) og DSF. DUF viser hvem som er registrert bosatt i det enkelte år, mens DSF gir en oversikt over hvor disse personene er registrert per 1. januar 2020. En viktig forutsetning for at integreringstilskuddet for en person skal bli utbetalt til riktig kommune, er at personen har meldt flytting til folkeregisteret (via Skattekontoret). Den kommunen hvor personen er registrert bosatt per 1. januar 2020 vil få utbetalt integreringstilskudd for 2020.

DSF benytter både flyttedato og registreringsdato. Det kan derfor hende at en person har flyttet i 2019, men at flyttingen først blir registrert i 2020. I slike tilfeller vil fraflyttingskommunen få utbetalt beløpet i terminutbetalingene, siden flyttingen ennå ikke var registrert per 1. januar 2020. I de tilfellene der det er klart av flyttingen skjedde før årsskiftet, skal fraflyttingskommunen overføre hele integreringstilskuddet for 2020 til tilflyttingskommunen.

Hvis en person har flyttet til en annen kommune, er hovedregelen at det ikke er nødvendig å melde fra til IMDi om dette. Når tilflyttingskommunen sender inn krav om å få utbetalt integreringstilskudd (korrigeringskrav) vil IMDi opplyse hvilken fraflyttingskommune som har mottatt beløpet. De to kommunene er ansvarlige for å dele tilskuddet seg imellom, se pkt. 3.2.6 «Deling av tilskudd mellom kommuner ved flytting».

3.2.1 Engangstilskudd for barn 0-5 år (barnehagetilskudd) – år 1

Tilskuddet blir utbetalt per barn i aldersgruppen 0-5 år. For 2020 vil barn født 1. januar 2015 eller senere gi rett til tilskudd. Tilskuddet utbetales samtidig med integreringstilskudd år 1. Tilskuddet skal bidra til særskilt tilrettelegging i barnehage for nyankomne flyktninger, for eksempel med tospråklige assistenter. Engangstilskuddet omfatter også barn født inntil 6 måneder etter at mor er bosatt med offentlig hjelp i en kommune. Se pkt. 1.3.

3.2.2 Ekstra engangstilskudd for personer over 60 år (eldretilskudd) – år 1

Tilskuddet blir utbetalt for personer som har fylt 60 år ved bosetting i 2020. Tilskuddet utbetales samtidig med integreringstilskudd år 1.

3.2.3 Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger

Kommuner som bosetter enslige mindreårige flyktninger mottar i tillegg til det ordinære integreringstilskuddet et særskilt tilskudd for enslige mindreårige.

Særskilt tilskudd for enslige mindreårige flyktninger for år 1 blir utbetalt fra måneden den enslige mindreårige blir bosatt. Tilskudd fra og med år 2 og videre blir utbetalt i sin helhet hvert år ut det året den enslige mindreårige fyller 20 år. Enslige mindreårige flyktninger som fyller 18 år ved bosetting utløser integreringstilskudd med sats for enslige mindreårige. Les mer om denne ordningen i rundskriv 02/2020.

3.2.4 Tilskudd ved bosetting av personer med nedsatt funksjonsevne og/eller atferdsvansker

Ved bosetting av flyktninger med nedsatt funksjonsevne og/eller atferdsvansker, kan kommunene søke om tilskudd fra IMDi for å dekke ekstraordinære utgifter de har som følge av bosettingen. Les mer om denne ordningen i rundskriv 05/2020.

3.2.5 Integreringstilskudd for barn etter omsorgsovertakelse

Barneverntjenesten kan i noen tilfeller plassere barn institusjon eller fosterhjem etter barnevernloven i en annen kommune enn der barnet ble bosatt. Dersom en annen kommune enn bostedskommunen har omsorgen og bærer utgiftene knyttet til omsorgstiltaket, vil kommunen som har omsorgsansvaret ha krav på å få hele integreringstilskuddet. I slike situasjoner må:

- Bosettingskommunen informere IMDi om hvilken kommune som har kostnadene og den automatiske utbetalingen av tilskuddene til bostedskommunen stoppes.
- Kommunene det gjelder må inngå en skriftlig avtale om hvilken kommune som har kostnadene og skal motta tilskuddet.
- Kommunen som har kostnadene må hvert år søke IMDi om tilskuddet innen utgangen av februar.
- Kopi av avtalen mellom kommunene må legges ved søknaden.

Hvis tilskuddene er utbetalt til bostedskommunen, kan kommunen som har omsorgen og kostnadene kreve å få hele tilskuddet overført fra bostedskommunen.

3.2.6 Deling av tilskudd mellom kommuner ved flytting

Dersom en person i målgruppen for tilskuddet flytter mellom kommuner i tilskuddsåret, må personen melde flytting til folkeregisteret via Skattekontoret for at adressen skal oppdateres i DSF. Personer er pliktig å melde adresseendringen innen åtte dager etter flytting, jf. folkeregisterloven § 6-1.

Følgende firedelte ordning gjelder for deling av integreringstilskudd og barnehagetilskudd i flytteåret:

Tabell I Flytting i perioden	Andel av integreringstilskudd og barnehagetilskudd i flytteåret	
	Fraflyttingskommune	Tilflyttingskommune
01.01.- 31.03.	1/8	7/8
01.04.- 30.06.	3/8	5/8
01.07.- 30.09.	5/8	3/8
01.10.- 31.12.	7/8	1/8

Unntak fra ovennevnte regel om firedeling: Hvis en person blir førstegangsbosatt i en kommune i annet halvår 2020 og flytter videre til en ny kommune innen årsskiftet, skal de to kommunene dele integreringstilskuddet og barnehagetilskuddet likt mellom seg.

Dersom flytting skjer innen ett år etter at en person ble førstegangsbosatt og det er utbetalt barnehagetilskudd og/eller ekstra engangstilskudd på grunn av at personen er over 60 år, skal fraflyttingskommunen og tilflyttingskommunen dele tilskuddet mellom seg etter følgende delingsnøkkel:

Tabell II Flytting etter førstegangsbosetting	Andel av barnehagetilskudd/ eldretilskudd

	Fraflyttingskommune	Tilflyttingskommune
Innen 3 mnd.	1/8	7/8
Etter 3, innen 6 mnd.	3/8	5/8
Etter 6, innen 9 mnd.	5/8	3/8
Etter 9, innen 12 mnd.	7/8	1/8

3.2.7 Tvist om deling av tilskudd ved flytting

Tilflyttingskommunen har i perioden det utbetales integreringstilskudd bare ansvar for å yte sosiale tjenester til den som flytter dit hvis flyttingen er eksplisitt avtalt med fraflyttingskommunen/bosettingskommunen (eller det er åpenbart urimelig å avslå søknaden), jf. Lov om sosiale tjenester.

Hvis det oppstår tvister om deling av tilskudd mellom kommuner, avgjør IMDi tvisten. Dersom det er uenighet mellom fraflyttingskommune og tilflyttingskommune om hvilken kommune som er ansvarlig for introduksjonsprogram og opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter introduksjonsloven, samt økonomisk sosialhjelp etter Lov om sosiale tjenester, er det Fylkesmannen som avgjør dette. IMDi vil legge denne avgjørelsen til grunn for deling av tilskuddene.

3.2.8 Tilskudd ved dødsfall, tilbakevending til opprinnelseslandet eller reise ut av landet av andre grunner

Kommunen skal melde fra til IMDi hvis den får kjennskap til at personer som utløser integreringstilskudd er døde eller har forlatt landet, slik at IMDi kan stoppe automatisk utbetaling av tilskudd. Tilskudd utbetales til bosettingskommunen til og med påfølgende termin.

3.2.9 Tilskudd for tilbakevendte som gjeninnvandrer til landet

Dersom en flyktning eller en person med opphold på humanitært grunnlag vender tilbake til hjemlandet, og så kommer tilbake til Norge, vil kommunen få integreringstilskudd dersom personen fortsatt er i målgruppen. Hovedprinsippet er at det blir utbetalt integreringstilskudd for den tiden personen reelt er bosatt, men ikke for mer enn totalt 5 år.

3.2.10 Tilskudd for personer som flytter inn i mottak etter å ha vært bosatt i en kommune

Dersom en person flytter inn i mottak igjen etter å ha vært bosatt i en kommune, stanses integreringstilskuddet fra og med kvartalet etter at personen flyttet inn i mottak. Hvis personen bosettes på nytt, blir tilskuddet reaktivert fra der det ble stoppet, og gjeldende beløp for året blir utbetalt til den kommunen som bosetter personen på nytt. Hovedprinsippet er at det blir utbetalt integreringstilskudd for den tiden personen reelt er bosatt, men ikke for mer enn totalt 5 år.

3.2.11 Presiseringer og definisjoner

Enslige voksne

Enslige voksne bosettes alene i egen boenhet uten familie. Voksne personer som bosettes sammen med andre familiemedlemmer i én og samme boenhet, er ikke å anse som enslige voksne når det gjelder utbetaling av integreringstilskudd. Dette gjelder også enslige voksne søsken som bor i samme bokollektiv, og samboere/partnere som bor i samme boenhet.

Familieinnvandring

En forutsetning for at familieinnvandrede skal utløse integreringstilskudd er at herboende (den som bor her) har flyktningstatus eller opphold på humanitært grunnlag. Ved familieinnvandring må herboende ikke ha lengre botid enn at personen fortsatt omfattes av integreringstilskuddsordningen, vanligvis fem år etter herboendes førstegangsbosetting, for at familieinnvandring skal omfattes av integreringstilskuddsordningen. Det er søknadstidspunktet for den saken hvor familieinnvandring innvilges, som legges til grunn ved beregning av tidsfristen.

Personer som får vedtak om familieinnvandring med en person som har opphold på humanitært grunnlag, utløser integreringstilskudd i tre år. Ordningen med integreringstilskudd i tre år omfatter bare personer som det søkes familieinnvandring for, etter at hovedpersonen har fått innvilget oppholds- eller arbeidstillatelse på humanitært grunnlag. Regelen har ikke betydning for situasjoner der familien ankommer landet samtidig, eller i perioden før hovedpersonen har fått innvilget oppholds- eller arbeidstillatelse, og familieinnvandring innvilges samtidig med hovedpersonens oppholds- eller arbeidstillatelse.

Det utbetales ikke integreringstilskudd for familieinnvandring:

- hvis herboende er norsk eller nordisk statsborger når det søkes om familieinnvandring
- hvis herboende er norsk eller nordisk statsborger på vedtakstidspunktet for familieinnvandring
- for personer som får vedtak om familieinnvandring med person som selv kom til Norge på grunnlag av familieinnvandring
- hvis personen har fått midlertidig oppholdstillatelse som ikke kan fornyes, og som ikke gir grunnlag for permanent oppholdstillatelse

I de tilfellene familieinnvandrede personer senere får en oppholdstillatelse som gir grunnlag for permanent oppholdstillatelse, kan integreringstilskudd utløses.

4. Slik får kommunen tilskudd

Søknad om integreringstilskudd må inneholde følgende opplysninger:

- Kommunens navn, kommunenummer og postadresse
- Telefonnummer og e-postadresse til saksbehandler
- Kontonummer for utbetaling av tilskudd
- DUF-nummer, navn og fødselsdato for hver person det søkes tilskudd for

Søknaden signeres av kommunen og sendes på papir per post eller elektronisk via Altinn.

Tildeling av tilskudd skjer fortløpende etter mottak av søknad. Søknader blir bekreftet med tilskuddsbrev fra IMDi.

4.1. Integreringstilskudd i bosettingsåret

Kommunen må sende inn **søknadskjema for krav år 1** for å få integreringstilskudd for personer i målgruppen som de bosetter. Søknaden kan ikke sendes som faktura.

Ved søknad om integreringstilskudd år 1 for familieinnvandrede med overføringsflyktninger, personer som har fått beskyttelse eller opphold på humanitært grunnlag, er det viktig å opplyse om hvem de nyankomne gjenforenes med. Dette gjøres ved at herboende føres på søknadskjemaet med 0 i beløpsfeltet.

4.2 Integreringstilskudd i etterfølgende år

Kommunen vil ved hver terminutbetaling motta et brev med et DSF-vedlegg som viser hvilke personer som har utløst integreringstilskuddet for år 2–5. DSF-listene er utgangspunkt for beregning av integreringstilskudd for personer som ble bosatt i 2016, 2017, 2018 og 2019.

Kommunen må gjennomgå DSF-listene og sende eventuelle korrigeringskrav på skjemaet **«Korrigeringskrav år 2-5»**. Korrigeringskravet skal inneholde krav for personer som faktisk er bosatt i kommunen, men som ikke står oppført på DSF-listen. Kommunen skal også rapportere personer som står på DSF-listen, og som kommunen dermed får utbetalt tilskudd for, men som ikke oppholder seg i kommunen per 1.1.2020. Dette fordi de enten kan ha reist ut av landet, er døde eller ukjente for kommunen.

Kommunen skal kontrollere DSF-listene og sende inn korrigeringskjema så snart som mulig. Korrigeringskrav vil bli behandlet fortløpende. Kommunen kan ikke regne med å få ferdigbehandlet sine korrigeringskrav i 2020 hvis IMDi mottar dem etter 1. oktober.

Søknadskjema for år 1 og skjema for korrigeringskrav er tilgjengelig på www.imdi.no

5. Utbetaling av tilskudd til kommunen

Utbetalingen av tilskuddet skal skjer i henhold til IMDis interninstruks for økonomiforvaltning, og på det tidspunkt som er angitt i tilskuddsbrevet til kommunen.

Integreringstilskudd år 1 utbetales i sin helhet for det bosettingsåret tilskuddet innvilges for. Integreringstilskudd fra og med år 2 skal som hovedregel utbetales i fire terminer. Utbetalingstidspunktene er medio mars, medio juni, medio september og ultimo november.

6. Oppfølging og kontroll

Kommunene skal ikke legge fram særskilt regnskap og rapport for bruk av integreringstilskudd.

Kartlegging av kommunenes utgifter til bosetting og integrering av flyktninger gjennomføres årlig av et beregningsutvalg hvor både staten og kommunesektoren er representert.

IMDi og Riksrevisjonen kan iverksette kontroll med at midlene nyttes etter forutsetningen, jf. Bevilgningsreglementets § 10 annet ledd og Riksrevisjonlovens § 12 tredje ledd.

7. Foreldelsesfrist

Den alminnelige foreldelsesfrist er tre år regnet fra den dag da fordringshaver tidligst har rett til å kreve å få oppfyllelse, eller for utbetaling av integreringstilskudd, fra det tidspunkt kommunen tidligst har rett til å kreve tilskuddet utbetalt, jf. foreldelsesloven § § 2 og 3.

8. Klageregler

Tildelingen av tilskudd og krav om tilbakebetaling av integreringstilskudd, er ikke et enkeltvedtak etter forvaltningsloven (fvl) § 2 første ledd bokstav b. Kommunene har derfor ikke klageadgang på verken tildeling av tilskudd eller krav om tilbakebetaling av tilskudd jf. fvl § 3 første ledd og 28. Utover det gjelder forvaltningslovens saksbehandlingsregler.